

Zeytinimiz ve Meralarımızdan Elinizi Çekin

Ferdan ÇİFTÇİ
Ziraat Mühendisleri Odası
İzmir Şube Başkanı

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan "Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" 17 Mayıs 2017 günü Meclise sevk edildi. Sanayinin geliştirilerek, üretimin arttırılması, maliyetleri düşürülmesi gibi amaçlarla hazırlandığı ifade edilen kanun tasarısı tarımı, çiftçiyi, üreticiyi tüketiciyi ilgilendiren değişikliklerle komisyona getirilmiştir

Bunlar neler;

Birincisi; 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun 1. Maddesinden sonra 1/A maddesi ekleniyor, 14. ve 20. Maddesi değiştiriliyor,

İkinci değişiklik; 4342 Sayılı Mera Kanunun 14. Maddesi ve 30. Maddesi değiştiriliyor.

Bu değişikliklere baktığımızda; Tarımı çiftçiyi tüketiciyi ilgilendiren yukarıda saydığımız yasalardaki değişiklikler niçin Gıda Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından değil de Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kimin bakanlığıdır ki buna itiraz etmemiştir.

Genel olarak baktığımızda yapılan değişikliklerin tarımsal üretimi çiftçiyi tüketiciyi düşünmediğini görüyoruz. Tam aksine yapılan değişikliklerin amacının, inşaat, sanayi maden ve enerji alanlarındaki tırnak içerisinde "yatırımların" bizim için ise "rantın ve talanın" önünde engel olarak görülen ilgili yasaların değiştirilmesi gerekliliği olduğunu görüyoruz.

ZEYTİNCİLİĞİMİZ DİNAMİTLENİYOR...

Yasa tasarısının 2,3 ve 4. maddeleri ne tesadüftür ki bu iktidar döneminde 6 kez değiştirilmeye çalışılan 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'da değişiklik getiriyor. Değiştirilmek istenen 20. madde zeytincilik kanunun temelini oluşturan bir madde. Zeytinciliğin, doğanın, çevrenin koruma zırhı. Bu nedenle bugüne kadar madencilik lobisi tarafından 6 kez değiştirilmek istenen ancak geri çevrilen değişiklik 7.kez gündeme getiriliyor.

Bu ne iştahdır? Bu ne gayrettir?

Tasarının TBMM Sanayi Ticaret Komisyonuna gelen halinde, 2. Maddesiyle 3573 Sayılı Yasanın 1. Maddesine 1/A maddesi eklenmiştir.

Bu değişiklikle Zeytinlik Saha ve Kurul tanımları getirilmiştir. Zeytinlik saha tanımıyla, dekarda 15 adet ve üzeri zeytin bulunan sahalara zeytinlik saha olarak tanımlanmıştır. Bu tanımla 15 adetten az zeytin bulunan ve yıllardır zeytincilik yapılan alanlar direkt tehdit altına sokulmuştur. Böylece yüzlerce yıllık ağaçların bulunduğu ancak içerisinde 8-10 ağaç olan değerli zeytinliklerimiz yasanının koruma zırhından çıkarılmış demektir. Komisyonunda yapılan itirazlarla bu madde geri çekilmiştir. Peki zeytinimiz kurtulmuş mudur tabi ki hayır.

Tehlike 20. Madde değişiklikleri ile devam etmektedir.

Mevcut haliyle Madde 20 ne diyor? Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinlikle rin vegetatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesi Tarım ve Köyşleri Bakanlığının iznine bağlıdır.

Zeytincilik sahaları daraltılamaz. Ancak, belediye sınırları içinde bulu-

nan zeytinlik sahalarının imar hudutları kapsamı içine alınması halinde altyapı ve sosyal tesisler dahil toplam yapılaşma, zeytinlik alanının % 10'unu geçemez. Bu Kanunun yayımından önce zeytinlik alanlarına ilişkin kesinleşmiş imar planları geçerlidir.

Yasa tasarısı ile 20 madde tamamen değiştirilmiş yeniden yazılmıştır.

Yeni haliyle maddede ;...Zeytinlik sahalarına en az 3 km mesafede... kimyevi atık bırakan toz ve duman çıkaran... tesis yapılamaz ve işletilemez hükmü, Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalarla en az 3 km mesafede... zeytinliklerin bitkisel gelişimini ve çoğalmalarını engelleyecek kimyasal atık oluşturacak tesisi yapılamaz ve işletilemez olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklikle toz ve duman çıkaran madencilik faaliyetleri, termik santral ve benzeri faaliyetlerin zeytinlik sahalar içinde ve yakınında yapılmasının önü açılmıştır. Pratikte Zeytinlikleri ve çevreyi en fazla tehdit eden faaliyet kolunun madencilik olduğu düşünüldüğünde tehdit daha da büyüktür.

Yine getirilen kamu yararı gibi muğlak bir kavram zeytinciliğimizin dinamitlenmesi, idam fermanının imzalanması anlamına geliyor. Bu da zeytinlik alanlar içinde ve çevresinde kimyevi atık bırakan tesis ile, taş ocağı termik santrali, maden ocağı, kimyevi vb. tesis ve faaliyetlerin de yapılabilmesi demek.

Yine 20 maddede yapılan değişiklikle illerde "Zeytinciliği Koruma Kurulu" oluşturuluyor. Kurul yapısına baktığımızda illerde valinin başkanlığında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığının ildeki üst düzey temsilcileri ile Ziraat Fakültesi,

Ziraat Odaları ve GTHB Araştırma Enstitüsünden birer üye olmak üzere 9 üyeden oluştuğunu görüyoruz. Toprak koruma kurullarında büyük bir mücadele veren TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'na Zeytincilik Koruma Kurulu içinde üye olarak yer verilmemesi, niyeti açıkça ortaya koymaktadır.

Bu kurul bize 5403 sayılı yasa ile getirilen ve tarım toraklarını korumak yerine toprak dağıtma kurulu gibi çalışan "İl Toprak Koruma Kurullarını" hatırlatmaktadır. Görevi tarım alanlarını korumak olan Toprak Koruma Kurulları ile ne yazık ki kamu yararı kavramı ile tarım alanları tarım dışına çıkartılmıştır. Gıda tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verilerine göre 5403 sayılı kanunun çıktığı 2005 yılından bugüne 750.000 ha tarım alanının tarım dışı kullanımına izin verilmiştir. Yani "ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz".

VER PARAYI KES ZEYTİNİ

Yine tasarısı ile zeytinleri izinsiz kesenlere, tasarının ilk halinde 2000 TL para cezası kesilirken bu komisyonda 4000 TL'ye çıkarılmıştır. Bu zeytinleri korumaktan uzak bir yaklaşımdır. Parayı veren düdüğü çalar sözünü anımsatmaktadır.

MERALARIMIZDA TEHDİT ARTIYOR

Tasarının 30 ve Maddesi ile 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasına i bendi eklenmiştir. Bu değişiklikle Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının talebi ile OSB'ler, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile yerleşim yerleri içinde bulunan sanayi siteleri ve münferit işletmelerin yerleşim yeri dışına çıkarılması için tahsis amacı değişikliği yapılır hükmü getirilmektedir. Bu son yıllarda krizden bir türlü çıkmayan hayvancılığımız için büyük bir tehdit. Aynı zamanda iktidarın son dönem de "Milli" Tarım Projesi ile ortaya koyduğu ve bizim de önerdiğimiz ve önemseydiğimiz hayvancılıkta maliyetlerin düşürülmesi mera hayvancılığının geliştirilmesi hedefiyle büyük bir çelişki oluşturmaktadır.

31. Maddeyle yapılan değişiklikle, 14. Maddenin i bendiyle tahsis amacı değiştirilen meralar için ödenmesi gereken 20 yıllık ot bedeli muafiyeti getirilmiştir.

Sonuç olarak, sanayinin geliştirilmesi adı altında yapılan değişiklikler, zeytinciliğimizi ranta ve talana açarken, doğamızı nefes alma alanlarımızı yok edecek, meralarımızın amaç dışı kullanımını artıracak, tarımda dışarıya bağımlılığımız derinleştirecektir.

Zeytin üretimi açısından ilk sırada gelen Ege Bölgesi'nde İzmir, Aydın, Manisa, Muğla ve Balıkesir illerimiz 2015 verilerine göre 93.619.119 zeytin ağacı ile toplam zeytin ağacı varlığımızın (172.091.768 adet) %54'ünü oluşturmaktadır. Bu nedenle bu yasa-dan en fazla etkilenecek bölgeler arasında Ege Bölgesi ilk sırada gelmektedir.

Son söz olarak elinizi sağlık iksiri, kutsal kitaplarda yer alan bilge ağaç zeytinimizden ve meralarımızdan elinizi çekin.